

WAARNEMING EN VANGST VAN Phylloscopus collybita SUBSP. IN HET DUINGEBIED VAN CASTRICUM.

Op 20 november 1967 toen onstabiel vochtig weer werd afgewisseld door een korte droge, vrij heldere periode met was vorst, werd omstreeks 10.30 uur een laag boven de grond vliegende, kleine groene vogel opgemerkt nabij de vinkenbaan van de Vogelwerkgroep Castricum. Dit gebeurde nadat de op en bij het „druipnet” geplaatste loksijzen de nadering van het vogeltje hadden aangekondigd, dat neerstreek op een laag kruipwilgen-bosje circa 15 meter van het net verwijderd. Een ogenblik later vloog de vreemde gast in het dode hout dat het druipnet aan de zuidzijde flankte om direct daarna op de grond neer te strijken waar hij werd gevangen.

Het feit, dat deze vogel zich begeven had in open terrein, waar zich in het geheel geen hoog levend hout bevond, een gedrag, afwijkende van dat van een gewone Tjiftjaf, deed de vanger, Slings, „iets bijzonders” vermoeden. Dit vermoeden werd nog versterkt door de olijfgroene bovendelen en de smalle geelwitte ring rondom het oog, welke bij de gevangen vogel onmiddellijk opvielen. Eenmaal in de kooi werd enkele malen een als „wiet” klinkend geroep vernomen, dat tweemaal als „wiet-wiet” klonk.

De vogel werd die dag door Slings vastgehouden teneinde de mede-onder-tekenaars van dit stukje de gelegenheid te geven het diertje nauwkeurig te bezien en evt. tot een conclusie te komen ten aanzien van de identiteit. Met als voornaamste hulpbron het in 1963 door Prof. K. H. Voous gepubliceerde over *Phylloscopus collybita* (Limosa 36: 152—153) werd voorlopig vastgesteld dat wij met *Phylloscopus collybita fulvescens* te maken hadden, hoewel de u n i f o r m olijfgroen getinte bovendelen verschilden van hetgeen door Voous werd beschreven. De opvallend lichte oogrand en het „wiet-wiet” geroep, dat door Slings en de Vries werd gehoord, duiden echter op de ondersoort *fulvescens*. Behalve de erg donkere, bijna zwarte poten viel een lichte, niet scherp begrensde keelvlak op, vooral duidelijk waarneembaar in de donkere kooi; de centrale onderdelen waren vuilwit, de lichaamsflanken olijfbuin-achtig.

In de vroege ochtend van 21 november werd de (geringde) vogel in goede toestand weer losgelaten, zodat de daarna welwillend van Prof. Voous ter leen ontvangen huidjes van *fulvescens*, *abietina* en *collybita* niet meer met de vogel zelf konden worden vergeleken. Na raadpleging van dit materiaal waren de meningen verdeeld, maar het was de overtuiging van allen dat geen sprake was van de gewone Tjiftjaf, maar „onze” vogel tot *fulvescens* of *abietina* behoorde; met deze laatste subspecies waren de maten van de vleugel (60,7 mm) en de staart (49 mm) in overeenstemming, want Voous (l.c.) noemt als zodanig 60,5 en 49,5 mm voor een op 31 oktober 1960 bemachtigde *abietina*.

In verband met de olijfgroene bovendelen meent Prof. Voous (in litt.) dat het nauwelijks om een exemplaar van *fulvescens* kan gaan en eerder aan *abietina* moet worden gedacht. Hij voegt eraan toe dat de vorm *fulvescens* een zeer variabele bastaardpopulatie vertegenwoordigt, die ook wel eens als

abietina x *tristis* wordt weergegeven. Hij is van mening dat zeer waarschijnlijk veel van deze vogels Nederland op de trek passeren, maar door de moeilijke herkenbaarheid in het veld onopgemerkt blijven.

Omdat de hierboven ter sprake gebrachte vogel niet bij *fulvescens* of *abietina* kon worden ingedeeld, o.a. op grond van de egaal olijfgroene boven-delen en vleugels en de opvallend lichte keelvlak, lijkt het van voldoende belang deze vondst hier te vermelden.

Castricum, februari 1968.

A. Hoogerwerf, E. J. Kortenoever,
R. Slings, W. Verkerk en K. de Vries.

DE MOGELIJKE HERKOMST VAN DE BROEDENDE KEPEN (*Fringilla montifringilla*) IN 1965 EN 1966 IN NEDERLAND.

Naar aanleiding van de mededeling over de broedgevallen van Kepen in 1965 en 1966 in ons land (*Limosa* 40: 149—150) zou ik de aandacht op het volgende willen vestigen.

In de zomer van 1967 vertelde de heer G. Burggraave uit Brugge mij dat hij van een bestuurslid van de „Nationale Federatie van Belgische Vogel-vangers” had vernomen dat de leden van deze vereniging in het voorjaar van 1965 of 1966 een groot aantal Kepen, die zij in het najaar daaraan voorafgaande hadden gevangen, paarsgewijs hadden losgelaten. In verband met de broedgevallen in die jaren in ons land heb ik hem gevraagd of hij wilde proberen bij genoemd bestuurslid nadere bijzonderheden te krijgen. Op 10 oktober 1967 schreef de heer Burggraave mij het volgende:

„Als antwoord werd mij gemeld dat de meeste vogelvangers in België ertoe werden aangezet om eind mei 1965 elk een koppel Kepen los te laten, die zij tot zolang natuurlijk gekooid hadden gehouden. Het doel was voor België een nieuwe broedvogel te verkrijgen. Volgens mijn korrespondent zouden minstens 10.000 vogelvangers hieraan hebben meegewerkt. Vorig jaar en dit jaar werd dit slechts door enkele vogelvangers herhaald.”

Ofschoon het heel goed mogelijk is dat de broedgevallen in 1965 en 1966 in ons land afkomstig zijn geweest van wilde vogels, moet mijns inziens toch rekening worden gehouden met de mogelijkheid, dat zij betrekking hebben gehad op in België losgelaten vogels. Daar de vogels in België eerst eind mei werden losgelaten, zou dit tevens een verklaring zijn voor de late data van de broedgevallen.

Tenslotte lijkt het mij niet uitgesloten dat verscheidene van de zomer-waarnemingen in 1965 (*Limosa* 40: 57) eveneens betrekking hebben gehad op Belgische vogels.

SUMMARY:

The possible origin of the breeding Bramblings (Fringilla montifringilla) in the Netherlands in 1965 and 1966.

Referring to the communication on the breeding-cases of Bramblings (*Fringilla montifringilla*) in the Netherlands in 1965 and 1966 (*Limosa* 40: 149-150) attention is called to the release of over 10.000 pairs of caged Bramblings in Belgium at the end of May 1965 and of much smaller numbers in 1966 and 1967.

A. L. Spaans.